

7 An Cearnós

ՅՃ քիչոնն ձ ԼՍԺ.

AÉ níor luáiríe an t-uallá ar éiríde
 na baintíuge. Is minic do éinn annrín í
 ina ruidé ar an mblocán tiumraíge coir
 teallais, a cúl liat-bán ar pileasó léi, a

bop fá n-a leiceann, agus í a' rmaoineadó ar a céile a marbuisgead as an bpléargán malluighe rin tíor ar an gCealltrais. Dúo ír go mbíod éile miorcáir agus puailte-buailte ar ruidal as na buacailí ar fuo an tise ní féadad rí le bac a éirí oíra. Nuair a cuirí i rcead uirri ní adruisgead rí ac: "Ír bpeáas an ní an óise." Sgairtí glaoirí uirri amháin a ráo, mar ír minic as na pean-uaoime a sguir bhoim a noctad ar an mbealaic peo. Annrin b'éoiri so sguircead rí ruar caoin, a bop fá n-a leiceann agus í óa luarsad péin anonn r anall.

Da truaas leat beir as éircead léi. An sué caol áro ar eirí, an fonn óa fnoim agus óa lúbad aici, agus an bean í féin san don áro aici ar a luét éirceadta fáo ír díor an éaoim óa capad aici. Sguircead rí an Turcaic.

Ac ar tisead i n-inne rir oo Séimín bainead curo ven uatac de éircead agus de úrui na baintreighe. Ní raib uirri anoir beir amuis a' coraircead leir an raoal. Ní raib uirri obair rir a déanad le rpeil ná le corráin. Ír mó o'fanao rí i rciis ina ruidé cuir ceallraige.

O'fár Séimín ruar ina fear mór énamac. Fleargad lúe, láirí a bí ann, ac bí ré moimé pleidead mar bí éile úime de muintir a áar moimé. Ní raib don neart aise ar rin ar noóis—sac aise mar a háobair. Agus má bí ré ruo beas aerac alluaicead ar noóis níor miltéan óó é. Da ual áar oo a beir amlaró.

Maroir le Peigin mara raib rí mór corirceamail bí rí beas purirceamail. Cailín deap rseobalac a bí mnti agus bí rí rruamda deap-lámac i rciis ír amuis. Da é a luét a laigeao.

Bí as éirge leo so seal agus iao veireamail so maic fá'n am peo. Bí an trean-bó rgeaoac aca agus leat-cólpa, rúán muice, aral agus cairt. Agus bí bulán ar féarac aca. Ceap Cáit nac bpeircead rí lá boct le n-a beo, agus so raib cúl an donair móir léi.

Ac nuair a éainis an óa laos le céile bí rí i n-amhear. Cuir ré corraigil intinne uirri, mar veiread rí so mba deas-éomairca é nó tuar an mí-áda. Agus éaréir a éruar rí de éarairt agus de rgalad ón raoal ba beas an voeap oi tuairim aici suib é an mí-áda a bí in roán oi. Ír icmóda uair a ruidéad rí ar an mblocán agus í a' cur na ceirte éirí n-a céile . . . ac náir ceart oi a beir burdeac oo Dia. . . Ní cóir glaoirí ar an ngol so oirge pé. . . Annrin o'éirgead rí agus éirgead rí amac a' bpeacnú ar an óa laos a bí amuis ar an mbán agus iao so macnaraic mar ba ual don óise. Carcead rí uairí mar pírreósa iao.

Fead an gémirí rin bí an baintreac riamúil so leor. Capad rí port nó éircead rí amháin com maic le ruine. As ual i n-aoir na hóise a bí rí.

O'iméir an gémirí agus éainis an t-eairac. Coruis na bláca a' boprao anoir éirí an mbán agus éirí an clairde aicinne a éilac ór-burde ar. Cuircead túr le obair na blianna agus éainis fáar agus plaet ar an uúil beo. Éainis fáar agus plaet ar 'éaoim ní, ac níor éainis don fáar ar an ngamain bpeac: O'fan reiréan ina pnámarde. Díotar a' tabairt éile éinealtair oo ac uúiltuigead pé ven bíad. Ní raib don goile aise. Díor éirí colgac ar an lá ba teoča agus sluc ann i gcomnuirde.

Tíor i roóm an tise oo díor pé ac ní forad pé blar ar éigin. Carcead pé an lá bunáite ina luige agus an braitín anuair ar. Cuircead ríor oim péin lá le so noéanpáinn an rnaróm péirte oo. Rinne mé rin trí huairt ór a éionn agus an rann a mún Tomár maorí dom óa ráo agam pan am céanna. Annrin, agus so maite Dia dom é, éus mé corraic oo i ngan ríor don baintreighe agus o'éirgead pé de léim. Ac níor buan a bpeac. An lá óar gionn o'fan pé ina luige agus cuircead ríor ar Tomár péin an tréacóna rin. Éainis pé agus

bpeacnúis pé ar an ngamain. Bí ríor aise ón gceao amair a éus pé ar so raib pé péir. Nuair oo éuala an baintreac a raib le ráo aise ní bpeacna rí ac an ngamain a rgailead, bpeir ar an gceann-nais agus raitic a éadairt oo ar an ngionn:

"Cpoc leat amac anoir, marirí tú nó ná marirí. Ac tá mé bannuighe agao as comneail brian agus min ruir leat."

Maroir lá ar n-a máiréac ríreao an ngamain as binn an tise agus é ina rcaic.

Feannaó é agus rínnéao fáo rúirce óa éirceann.

11.

Amac i láir an trairpaio éainis lá an-mheirb. Domnac a bí ann. Agus ír maic ír curircead liom so mb'éigin oo na pean-fir a sguir capós bpeiríon a baint oíob agus iao as teacé abailé ón airreann. Bí na pean-mná i moct tuicim ar a rearam de bairi an bpeacil. An té a raib giorr-anála as sabail oo bí pé óa plúacó. Na héanlaic féin bí cuma meapca oíra. Díotar san éircead san meiréac agus san don fonn ceoil oíra. Díotar ina port. Bí an rpeir íreal agus óat na luairde uirri. Bí coramlaet báirce ar an lá.

(Leanfar oo).

SUAIRE.

mo éuracáin gleóite.

Ír iarsaire mipe san calam san tráig, San eallac, san caoiris, san capall, san cárr;

Ac tá agam féirín acá i bpeao níor fearr Sim i mo éuracáin gleóite.

Tá praróinn as fear tíre ar a éapall 'r a éarrí

Le é féin ír a uatac a iomcáir inr sac ceáro,

Ac tá gléar iomcáir agamra baineap oíob bárrí,

Sim i mo éuracáin gleóite.

Tá mo éuracáin áiréamail ír rógairceamail éar bárrí

Sí a' aral, mo múille í, mo éapall 'r mo éarrí;

Tugann rí mipe 'n sac áit a mbionn mo éall,

So rúgac, mo éuracáin gleóite.

Sí mo éilac 'sur mo éeacé' í, mo rpeal 'r mo éoráin,

Mo píce, mo fluarao, mo rúirce 'r mo rárann,

Ór rí'n fáirge mo gabaltar ír íre amháin, Mo éuro uiríar, mo éuracáin gleóite.

Nobbier éill' Rónáin! ír mór é a scáil,

Le na bfulams i ngála 'r a rearmacé i ráinn,

Ac tá ríao rúgin agus leirgeamail, i n-amirri an gabairó

Le h-air mo éuracáin gleóite.

Nuair díor an fáirge corraighe 'r mo gabaltar faoi blac,

'S na tonntreac a' peacais i noiaró a céile san rpar,

Níl pamail aís mo bároin ac faoillean ar rnam,

Le na h-aicillirdeacé, mo éuracáin gleóite.

Téirime 'r m'fuiréann amac ar an róo,

An nooiruighe reirceighe 'r sac don ní i scóir,

'S má éirgeann an t-áó linn ír meiréac ar ngáir

A'filleao, i n-ar gcuiracáin gleóite.

Díor an amirri i n-áiréircead 'r Dia ar mo ríac,

Ní baogal oo mo muiugean a beir i ngamntan don lá,

Ní móir é ar noócan 'r bíonn beagán éar bárrí,

Óo fáoair mo éuracáin gleóite.

TAÓS S. SEOIGE,

Cill Rónáin, Árainn.

AN SAZART DÚRACÁ

Ó o'iompuis tú on eaglaí ní beirí an t-áó ort ar mui ná ar tír

A píocúir na rpiagneanta, rí an eairíro a uú oo éircead;

'S fáo acá tú cáillte ac so éirí oo ríale a' ruidal na rúge

Ó glac tú bíobla fallra ar fágaltairín san bpiis.

Earpairí rúit ort galra uúac ort 'r tú faoi bhoim i bpiadpar rinn

Mar ír coramail tú le cat i sclúro a beao a rúil le bean a' tise,

'S óa mbeirca liseacáin plácaí pé b'fearr uuit ar feao oo fáoail.

Ó o'iompuis tú ar an gcléit tise 'r sur féan tú na haiceantaí

Tá marc ór comne an traoail ort nac féirí leat a éirceam díot.

Mar tá oo éolam bpeanta 'r baoglac óa éirí ra tír

Óa scáillí i gcuimair an trléiré tú na héanlaic ní blaircead díot.

Ó Latimer 'r ó éanmer a o'éaluis tú ircead don tír

As ullmúgao bpiigne 'r amhear óa mb'éirí leat uul 'un cinn

Ac níl oo éumacéa láirí le gároa na pean-rcaircaí

A o'fágar Calvin tarrainghe as an bream úo le caiceam an traoail.

Náir b'fuarca aicne a an-flaet so raib an canncar in t'iorraoail

Nuair a coruis tú ar an eaglaí san áobair ná ríor cé faoi

Ac' nór an maorí reamlar fágar amuis ran oróce

Díor a tarann 'r as áirveall so bráac so brága pé grem.

Ní éamteócam ar oo beara a ére díot a meall an raoal

Óa nglantá oo beal rúil beapá naom áiricín

Ó meallao tú le bpeaga 'r sur féan tú peacao an éraoir

Tuige ar díot tú réalai na cleir ar oo bóis buróe

Juniper caol é éall a bpiis

Ír don féil Dia haone éus pé gáó.

'S suab é uúairt oo bíobla bpeagac leat Óo méaoal a comneail lán.

Nac é rpiopao malluighe na rúiré a muiisail ar uúir uúir é

Calvin 7 Luther nuair uúiltuigeaoar aibíro an éirí

Nanraí a bí óa ionfairt péin ra múnlaic sur cailléao é

'S gearr so noeacáir úir ar an trúir 'r náir beas an ríeal.

Cé an maic acá a' cannt ar éac i mála a éirgear a' cámeao eaglaire de.

San ann ac báir san féil san énam san órlac plán so bair a méar.

'S suab iao na maorai allta éirí fán ar amac ón tréao.

'Noir a éac i mála díor gároa 'ao a corneócar tú.

Tá ríuirí gearr le fágal 'ao 'r ní f'lar uuit a beir ór a scómar

Tá an fuaoac oo díor as Clainne Saeréal ó éus tú léim so teac na noeamán

i líor írinn tíor acá a-áar san fágal agao ar teac níor mó.

Seo amháin a rínné Míeal Ó Clóic-beapais ar leirí Móir oo fágar de Dúracá, a o'iompuis 'na muiirceara.

"Cac i mála," an t-ainm a éus pé ar.

míeal ó clóicbeartaig,

Leirí Móir.

Sean-focla.

Ir fearr an t-áiníte ná na cáinte.

Már ionmhuin leat mé féin ir ionmhuin leat mo péim.

Már maic leat do molaó fás bár.

Ní faighear léigean 7 leamnaict.

Ir fearr an maic atá ann ná an maic do bí.

Ir fearr capait ra gcúirt ná bonn ra rparán.

Ir soipe cabair Dé ná'n uopar.

Ní fásann an minic onóir.

Már mall ir uipeac díogaltar Dé.

Ir mac duit do mac go bpórtar é, ac ir ingean duit t-ingean go dtéirir ra gcé.

Ir maic a beit rúgac páir-éinnona.

S. O HÓSDÁIN.

séamus ó béacáin

Ceannurde Suail 7 lomdúróir.

SRÁIO MEADONAC NA SAILLIME.

Tae, fionta, díocáite, cuile sóir ac feadair.

miceál breathnac,
An Ceannós, 1 nSaillim.

Níl aon triopa in n cúigí a bfuil nfor mó earrairde Saedéalc i fásáil ann ná as

A. moon, tecranca,

A díolair cultaí fearr, hata. dan 7 sac aon troic éadair feilear d'fe., bean, nó páirve.

FIONTONTA ESLINTON, 1 nSaillim.

BRÓSA NA LAOI.

na BRÓSA IS FEARR LE CEANNAC AS

seán ó laide,

1 mDARR AN CALTA, 1 nSaillim.

SIOLTA AR FEADAS,
ASUR SAC A OCEARTUIGEANN ÓN DFEILMEARA

Le fásáil ó

MAC OSSAIR,

1 mDARR AN CALTA, 1 nSaillim.

teac na holla

SRÁIO NA SIOPAÍ,
1 nSaillim.

Cuiris le déantúr na | Cultaí ó 70/-
nheireann 7 rábáil airgead. | 50 dtí 130/-

An "Lucánia,"

Már maic leat ROGAR maic a rinnead
nheirinn ríspíob cúig
DOMHALL NA BUACALLA
imuis nuadac.

DÉANAM AN DOMAIN.

(Ar Leanamaint.)

Riár na calman asur an uirge a bí ann fa Ré Oiribhicianais, táimis rí ar air ran Ré Palapóic Uactapais asur ran Ré Suailbeiricis. Bí mór-tír a' rínead trarna na leat-rpéire tear ón ártáil tpio an Invia asur an áirpuc go dtí Meiriceá tear. Dheirtear Sonobanalano ar an mór-tír úo ó áit uapad ainm Sonobana ran Invia, áit ar fhuic leabtaí capraige do bain léiti. Da é tréite da mó a bain léiti .i. plannoparó ar leit ar a otugcar an plannoparó Stoppopteur ón nStoppopteur, an plannoa da tréiteamla uap fár uiric. Cmeál raitnige da ead é ríúo, billeoga mópa maola air asur earpa mór i lár sac billeoge. Bí ré coramail le Creadh na Muice Fiaró. D'fárraó ré ó far nó "píreóm" as "lámacán," mar avéarfá, fá calam.

Sin an plannoparó reo ón ártáil tpio an Invia go dtí an Rúir asur tpio an áirpuc go dtí an Dpáiril. Cé ir moite uon Rúir níor fhuic i otiopta an tuaircirt i. D'amlaó a bí sob de Sonobanalano as uol ó tuaró go dtí an Rúir

Di plannoparó ar leit ran leat-rpéir tuaró. Cioimnte Raitnige asur lopbail Capaill an-mópa mo mó a bí annpin asur da iav-ran do b'áddar leir na leabtaí suail atá asainn anoir. Ní raðavap-ran ran leat-rpéir tear ac as aon áit amáin i n-aice leir an Seaimbire ran áirpuc tear, áit a bfuil le fásáil i n-éimris leir an nStoppopteur, rúo a épuirgear go raib an dá plannoa com-aimpearfá.

Ir coramail go raib Sonobanalano rgará ó Meiriceá tuaró a rin ó tuaró go dtí an mór-tír a bí timceall an muil tuaró. Bí aigéan as an mul tear, áit a bfuil mór-tír ann anoir. Bí mór-tír eile ann a' rínead anoir ón mór-tír ártáil go dtí an tSín asur bí ceann eile as clúó tuaircirt na n-oileán reo asur na loclanne.

Tar a éir rin, le linn na haoire meadonais de rtair an domain, ní tógáil ruar annreo asur tuicim ríor annpíó fá veapa an t-eapad-áirpú eirir tpi asur muir ac an muir a beit as uol tar tpi i n-áit asur as uol ar gcúil i n-áit eile asur ir uóda sup tógáil u'uplár na n-aigéan ba ríocair leir rin.

Na mór-tíopa a bí ann i otopaé na haoire Meapapóic, bátaó iav de réir mar bí an muir as éirge asur as uol tarpta irteac. Bí cuio ba mó uen uóman fá uirge ná bí ran aoir ríome rin.

Dogacán mín réir ríocair a bí ar ríubal ar fead na haoire rin ac ra veiréató bup dogacáin mópa fórraí amac air i muict ir go nveapnaó an t-aigéan Atlantic tuaró asur an t-aigéan ártáil tré acáir mópa uen plaoirs do tuicim ríor asur ran am céatna bí pléibte a' brúctató teimeat go milteac ón tpi Slair go hálbam.

Tar éir na haoire rin bí an uóman go ciúin i gcompráio leir an scaoi a raib ré ríome rin asur annpin, ran Ré Míocéanais, coruig an plaoirs a' filleat i muict ir sup tógat na hálp asur na himiléatái asur na pléibte eile a bamear leobta. Bí filleat de émeál eile ar ríubal ran uóman tpi asur ran uóman tpi asur tógat na Stéibte tpi i Meiriceá tuaró, na hánver i Meiriceá tear asur plabpáó mór de pléibte ón tSeapán go dtí an Saolann nua naé bfuil fásca díob anoir ac a mbeanna a' gobat anoir ar an aigéan Ciúin mar oileáin eirpige.

[Plannoparó, flora. Rípeóm, rhizome. Creadh na Muice Fiaró, Hart's Tongue Fern (Scolopendrium Vulgare). lopball Capaill, Horse Tail (Equisatum).]

seasán p. macénrí.

Tá an tae ir ir fearr i gConnacra 7 go leor neite eile atá ríactanac le fásáil i uiric

monica níc Donnéada,
SRÁIO ÁRÓ NA SAILLIME.

mac beit.

MAC BEIT, do rípiob William Sakerpeape. Airtuigte go Saedúige le S. Labpár na Súilleabáin, Muntip Catail, Baile áta Cliaí. Luac: Leat-copóin.

Sin leabair a bfuilfead an rean-focal "na mol 7 ná cáin" uon uime bead a' tráct air. Tá ré go maic i gcomprtar le n-a lán leabpa eile, ac níl ré com maic ir bu ceart uó. Ní féirir a ráó ar beatac naé bfuil an éaint rátaé ríuirtce ann, ac ir ar ceap an Déapla a ríuirtceat curó mór oi. Ní déaplaéar atá ann ac ir do béim leagáin 7 do ceol-éanamáin an Déapla ir fearr a feilear an ríuirtceat atá ar an scaint. D'féirir go n-áirpúat uime sup' in é a flact mar ir as an bpióm-uopar (Shakerpeape) bí na buaóa rin, ré rin éirum 7 ceol a éur ina éaint, ac ní hí an éanamáin céatna ir fearr a cillear na nSaedúils.

Maroir leir an áirpú mar tá ré, tá locta ríeipin air. Uaireannca, cuireann focla 7 leaganaíca camte atá anoir rúg-éaire rúo beas veirpín ar uime. Uaireannca eile, níl an t-áirpú rátaé gar do éaint an lae inuio nó uó céitl an Déapla. Cuir i gcár an céat focal "Catáin teagmócmuro-ne air" (When shall we three meet again) an áit a mbu ceart 'cé'n uair a carpar uá céile ríuip rínn air,' nó 'cé'n uair a carpar air an tpiu agáinn le (uá) céile. Níl aon éaint ar "tíuip" ran áirpú, 7 ir uiréarbató é rin. Ar beatac eile, tá áirpú ríar-maí ar éaint an Dóirpeora (l. 29).

Da liorta annreo tuilleat romplai a luat.

Maroir leir an áirte (meapraé) níl ré le feiceat go ríoléir cé'n cópur nó ríuirtceat atá as an uopar uiric. Bíonn ó 9 go dtí 12 ríollai ra líne aige ran áit a mbíonn io ríolla ra mDéapla. Níl an cmeál rin ra nSaedúils beas ná mór 7 níl ríor a raib aon maic a' véanam áirpú air.

Sé'n loct ir mó atá ar an leabair; feictear uóinn, a lagat leapa a baintear ar an taob Saedéalc uen ríeal. Seo é an taróbréim ir soipe do ríogal an Saedúil a cum Shakerpeape 7 bu ceart níor mó trácta a véanam air rin ná véantap ra leabair. Cuir i gcár ní "Mac Beit" a bí ar an rí rin uá ríuip ac Mac Deatá (Mic Finnlaic) a bí ina rí uirpéanac ar Albain ar fead reatc mbliatna véas ó 1041 go dtí 1058. Tá tráct ar a bap i n-Annáita Ulaó (1058).

Ir ceart eirpéamam a tabairt uon tSúilleabáinac ar uet do otugann ré iarract arto-Saedúils a rípiob ina leabair 7 san géilleat io-mór do éanamáicair. Ir ionmolta an leabair tpio ir tpio.

leabair

Tá toga asur moa na leabair ir fearr ríor Saedúils asur Déapla—le fásáil ó

maire ní rašallais,

87, Spáio Uac. na Dúiréige,

1 mBaile áta Cliaí.

fás liorta uairi.

ó cuimín 7 ó sreanaís,

15 SRÁIO NA SIOPAÍ,

1 nSaillim.

An Teac ir fearr le hašató sac ríort

An teac ir fearr le hašató sac ríort

tríogáin 7 véantúir iarrann.

Datanna, ríolta, páipear balla, etc.

COLÁISTE SAEÓILGE PÁDRAIC MIC PÍARAS

1926.

I. SAILLIM

(An baile mór)

II. ÁRAINN

(Cill Rónáin)

III. ÁIT EILE SAN

bPÍOR-SAEÓEALTAÉT

BÍOD T'AINM AR AN ROLLA I N-AM

TRÁÉ.

Rúnaire:—

(an DR.) Sean mac cana, b.e.,

66 páirc Hannaville,

Toir Fionnabrac,

baile áta cliat.

"Fáinne an Lae."

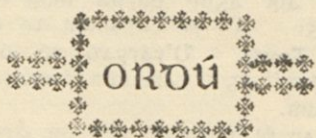
Páiréar oifigeamail Connrad na Saeóilge.
Má'r Saeóeal tá, ceannuís agus léis Sae
reachtmáin é.

SíONTÚS: (Le n-loc n-loc ré)
bliam 10/10.
leat-bliam 5/ 5.
Ráite 2/ 9.

Leatanae oo macaib léiginn ann Sae
reachtmáin. Téarmaí rpeirialta oo
Craobaca, Coláirte, Scoileanna.

an baimisteoir,
25, Ceannós Parnell,
áta cliat.

AN STOC 7 AN CEARNÓS

Don

mBAMISTEOR,
Coláirte na h-Iolrcoile,
na Saillime.

A Cara,
Cuir éagam cóipeanna
den STOC 7 AN CEARNÓS Sae mí 50
ceann.

Ainm

Seolad

ÉADAC SAEÓEALAC ar feadar le
fásail ó
PROINSIAS MAC DONNCAO 7 A COM,
: : 1 nSaillim. : :

A cuir olútar i gcomhairle le veanta
na hÉireann a cuir 'un cinn.

PROINSIAS MAC CONNARA 7 A COMLUÉT.

Olútar 7 Reachtóir
Tae, Fionta 7 Veata.
i nSaillim.

Mí tís le domne a ráo nac bfuil eagam
—oútearac 50 leor annreo.

Féac! Réio 50 luat;
"Cífort, máinteoir."

Lám-leabar é reo le h-ágar máinteoir
icoile,

Ádhar máinteoir agus daome a bfuil don
Daint aca leir an aor ós

An gráinne mullais ve Saeóilge Connact
a veap ann!

COLÁISTE IGHÁIOE NAOMTA.
(Cumann fora.) : : 1 nSaillim.

Coláirte Iolr-mheadonac é reo a bfuil
ceasars dá tabairt ann ar na craobaca
h-Iolrcoil nó a vult i n-éadan gnóca tráct-
ceannaisgeata. Aipe ar leir dá tabairt
fozluma a cuipear duine i gceut a vult 50
oo garáir óga. Páirc báire ar éulaib an
cise. Le Sae uile ugoar fásail, ríofob ar
an aircinneac.

TEAC DOIDEACTA

Áit ceacthar le hais Laetanta

uí monzáin

CARNA.

raoire. Tá comgar reoltóirceata.
h-áirceata 7 gnáma ann. Iars-
aiceact loca 7 fairsge ann. Tá
soga Saeóilge 45 'éile duine ra
ceac.

TÁ

AN SAOÉ ANIAR.

A ríofob

Tomár ó máille.

le fásail ó

COMLUÉT OIDEACAS NA
héireann.

Cri ríilleaca áta anoir aip.

Duine ar bit a vceartuigeann "An
Stoc 7 An Ceannós" uair, nó ar thait leir
fuasrao a cuir ann, ríofobao ré 45 an
mbaimisteoir .i.

Tomás Oiolún,

Coláirte na h-Iolrcoile,
1 nSaillim.

Críto an bpoirta - - 3/- ra mbliadain.
" " " - - 1/6 ra leibhliadain.

Mairi le Sae ádhar ríofobao a ceirdear
ra bPáiréar cuipcear ríeala 45

Tomás Ó Máille,

Coláirte na h-Iolrcoile,
1 nSaillim.

AN STOC 7 AN CEARNÓS

MÁRTA, 1926.

An Comairceam.

An mí reo nó an mí reo éagam, beró-
feap a' comairceam na noame. Berófeap
a' ríit le eolur a fásail a báinear don
craoşal fólae 7 eolur nac mbaineann.
D'feap ceact leir an eolur a báinear don
craoşal 7 san bacao le don eolur eile. Ac
tá don camgean amám a bfuil rpeir 45 50
leor ann, ré rin, an méro áta a' labairt
na Saeóilge. Ir na fuimeaca a bíob 45
míceact fá react an tsararais fat' ó, bí
columan ann a gcuipcear duine ríor an
méro ceangaca a v'feao ré labairt.
Cuipcear a lán daome Saeóilge agus
véapla ríor bíob réin ra goluman rin.

DÁ ÓREAM.

Anoir, tá veirpígeact 7 veirpígeact mór
roir dá óream a v'feaoaró é rin a ráo.
Cuipim i scár an fear a bfuil véapla aise
ar feao a fásail 7 a v'fozlum poimnt
Saeóilge le bliadain nó cúpla bliadain,
7 an fear eile a bfuil Saeóilge ar a óise
aise 7 a v'fozlum beagan véapla le
tamall ve bliadanta. Sa gceart, dá
bfeitear "Saeóilge 7 véapla" don céao
feap, "Saeóilge amám" a v'feitear don
daia fear. Beró daome ann 45 iarraró a
n-eolur ar véapla a cuir i n-íul 7 cuileam
eile a' cuir a n-eolur ar Saeóilge i n-íul.
Da ceart ceir éigin a cuir ra bfuil le 50
n-mreocao an freagra an Saeóilge a
labair an té áta i gceir ar a óise, nó an
véapla a labair ré, nó ar labair ré an dá
ceangaró meao ar meao. Mura noeantar
córur den cróir rin a cuir ar bun beró
iarraró neam-éuinn bPéasac ar an
gcomairceam. Tá ríit agann an muintir
nac labruigeann le céile ina vteac réin
ac Saeóilge 50 mberó ré ve mpreac acu é
rin a cuir i n-íul le "Saeóilge" amám a
ráo nó le bealaé éigin a cuipcear ríinne
an ríeal i gceir, tar éir 50 mbeao oíru
poimnt véapla a labair le ríarrarais.
Da ceart 50 mbeao uploun cinnce eolur
ar fásail leir an nSaeóilge a leagan amac
ran áit a bfuil pí dáirí.

SAOCHAR FILLIDEACHTA PEADAR UÍ DOIRNÍN.

Deirtear sup as Ráit Sgiatac i sConnrae
Lughaire, tuairim ip an bliadain 1704 a
rugadh Peadar Ó Doirnin. Ac má tá ré rin
fior nó naé bfuil ip cinnce sup i sConnrae
Lughaire asur i sConnrae áromáca a
éait ré fuphór a faogail. O'éas ré ra
bliam 1768.

1.

m'uilleagan toub ó.

1 nótán a coir coilleas as imeall na trága
Tá rnuasó map an aol úr 'r an rór
1 ngnúir an leinb ip síle 'r ip áille,
Cúil na lúb map an ór.
Ar cinneamam leanter ní tarramgeoctairde
rgríob,
Ná ar Helen an fuit cláit fáir páir-rgríoraó
an tráoí,
Oá mb'fiorac vo éac mo gráo (ra) beir
ra tír—
Sí m'uilleagan toub ó!

Ir céasó mile binne mo leanb-ra ná an
Oaóda
'S a trí mic ciúil dá mbéasó beó
'S ná na rianraí úo vo feinneasó mac Manair
ar a cláirraí
Le faoilte so muctaoi an brón.
Ir ionann ip an rannraó sac seimheasó san
saor
Asur cuilte ve sac arbar le leanmáct ip
fíon
Fá mullaike ip fá gleannca an uile áit map
mbíonn
m'uilleagan toub ó.

Ir doibinn feinm asur ceileasó na n-éan
beas
Fá coillte olúe' caoma cnó
'S rnaoi (?) na n-imbeas ip a bfuirpeann
u'iarraí
As rúgráo u'oiróce ip vo ló.
Ir meannmáct san amgar sac clann mac ip
niéan,
A bfeapa ip a mbantpac as peasó le
haor,
'S an mhl as teact ó neam an uile amirip
map mbíonn
m'uilleagan toub ó.

Sí mo rún ar sac cruinnuagó uár seimeasó
ó éada
An cúilfíonn ip caomhe clóó,
Tug buaró ar a cineasó le homeasó ip le
féile,
An cluanaró ip mltre póg.
'S so bpronnfainn dá mba liom an uile
tonn ip tír
Ó imeall érhoa luimnig so h-linr mligaoiró
Asur torasó Spota Sanger so h-iomlán map
maom
Ar m'uilleagan toub ó!

Níl gné inra' cruinne le cumar a méire
Nac bfuasó an naorbe ra trróí
Le céill nó le teangaró uár canasó faoi'n
grém síl
Duailte i laoi nó i bprór.
Nac fíoraó ví map fealbuisgear talta nó
maom
Ó helicon a dealluisgear ceatar-uúil sac
raoi
'S na rroca ip glaine a' pleamnuasó ó
peampa Carpilua
San uilleagan toub ó!

A ciúin-bean cumaimn dá mb'fiorac uuit
map cáim-re
Duairdeasó u'oiróce ip vo ló
1 scumairó, lán cuipre, ip as éas vo vo
gráo-ra
Siubalpa an raoal liom, a rroí.
Ac má' roneac tú, glac peann blarta i
n-am asur rgríob
Litir glan uom' ionnruide asur ploinncear
leat fíor

Naé oim-ra 'tá u'annraet, vo sean nó vo
mian
'S nac tú m'uilleagan níor mó.

NÓTAÍ.

Ar trí lámh-rgríobinní uon amhán reo 1.
24L31 (Acasam Ríogóda, Baile áta Cliaé);
Ir. i nDún Éadain vo rgríob Peadar Ó
Sealacáin; Ir. 7 ve éuro an ac Ó Dom-
nalláin.

Variac Lectioner. (Deirtear a ar Ir.
24L31, U ar Ir. Uí Sealacáin, asur C ar Ir.
an ac. Ó Domnalláin). Line 2 aoir úir a,
"map" i n-eapnam, a naoil-úir U, uair
aoil poir C. L.4 rroí C. L.7 uar bfuorac
ac. L.9 uaró ac, uasá b. L.10 éul a,
cuil C. L.12 no (i n-áit "le") ab. L.15
rí (i nveireasó na line) bc. L.19 (i n-áit
"rnaoi") na naoi a, rnoir (asur "na
naoi" rgríobta or a éionn) b, rnaoam
C. L.23 rí (i nveir. na l.) bc. L.30 innre
abc. L.31 sangur a. L.37 (i n-áit
"talta") tealbant (rgríob asur opinte or
cionn an T veiró) a, tealnaib (asur
"clam" rgríobta or a éionn) b, tealam-
antaig C. L.38 fo'n (roim "ceatar-uúil")
b. L.39 pleamna a

Snaoi (L.19) flowing, running (foctóir
Uí Raóallaig). U'féirip nac é reo an
focal ba éairt a beir ann. Ní tís liom
ciall a baint ar na leagam atá ar na Irí.

Éamonn Ó Tuathail.

Tuair na Croice

(Sean bean ar Tuair Mhe-Éadais a múm
an uán uiaóda reo uom. Seo é an uán
focal ar focal map uoubaire rí é, san aon
aéru.)
A luét an uadair ip an mgaró,
A luét an úir ip an eallais,
A' mapcuiseact so uíomápac ar eacraig—
Ir uaoib ip baogalaise veireasó an beata.

Cuireasó rúar an eaglaip beannuighe—
Ní raasó ríu le Cúirt map ualta.
'S Sé tús uaoib loáa sac peacasó,
An ola uéigeanac ip an bairceasó.

Seact scéasó mile pinne Sé u'airtí
So nveasó ré so uoi'n sáirtoin leir na
happail.
Suirdeasó ríor ar uéirí glara
Asur éuair Cúirt fá uaisnear na scann.

A' teact ar air vo Cúirt fuair ré na
happail 'na scollasó asur uoubaire ré leó i

"Éirgró in buir rúide asur uíoró in buir
reapam,
Óir ip eól uom so nveapma ríu collasó
fada.
An bfeiceann ríu an pluas uomanua (?)
as tiseact
Asur Júpár 'na uoiteasó map fcar
braitte."

"Ó ní uóis liom," arpa Peasóar Appal,
"So bfuil aoinne aca ar ron vo braitte."

Cúirt a' ffeasairt:—

"Ir móir é vo uócar réin, a Peasóar,
Asur tréigse vo uéal mé trí huair ar
reo so uoi' maroin."
Cáinir Júpár asur tús ré póg vo Cúirt—
ní nár maí leir.

Cúirt le Júpár:—

"Ó Júpár! rí rin an póg bpaóac.
Ní ór a fuair tú ar ron mo braitte,
Acé uamnuasó ríopraide i lácar
m'ácar."

(Tuitte le teact).

p. mac DIARMADA,
An Rinn Mhór, Saitlín.

Briatara asur Briatire

FIR AN IARTAIR.

Tá rgríobneoirí an Iartair as teact éun
cinn arir le goirvo. Uí lá ann asur níor
féirip nuactán éireannac faóail san
bpeact Saeróige Connactac eicín ann.
U'rim é an t-am a raib Miceál Ó Máille,
Eogán Ó Neactain, Miceál Ureacnac, An
Piarrac, Páóraic Ó Conaire, Páóraic Ó
Domnalláin asur Tomár Bán a' rgríob
asur bí so leor nac iao a' bailiú rsealta
asur amhán asur rean-focal asur a' cur
easair ar rean-rgríobinní. O'éas eiro móir
ve na rgríobneoirí asur ve na rroláirí,
asur an éuro eile aca tréig a ngrtal asur
a uóitpacé iao. 'Sé Páóraic Ó Conaire
(Páóraic Nóra Mapcur) an t-aon uime
amhán aca a lean so uóitpacéac vo faoírú
na Saeróige asur 'ré ip uóitpacéigse ve
rgríobneoirí an lae moiu réin.

Ó CONAIRE 7 Ó NEACTAIN.

Díonn searir-rseal nua as Páóraic Ó
Conaire ar SENTINEL na Saitlínne sac
reacatam. Ní loct ar a peann a faipinge
a uíor na rsealta aise ac a malairt.
Cumpasó ré rseal faoi ror cuigse asur
b'feair an rseal é ná rseal faoi mna
uairle Sapaná nó faoi mliúnaíroce
mleiricá. Tá Eogán Ó Neactain éirigse
ar an rgríobneoirpacé ar fao, ip coramail.
asur 'ré an truaig an rseal a beir amlaíó.
Ba maí an leabair "Sair-éacáca" asur
níor páirigseasó "An Tiaóóg." Cár
Eogán blianta a' rgríob uoi'n "Inepen-
vent" asur níor foillrigseasó ar nuactán
laeéamail ó roim airí eóir maí ná eóir
rpeiréamail le n-a éuro reirpan.

AN MÁILLEAC 7 AN OR. MAC ÉHRÍ.

Ir eol vo luét léigse AN STOC na
rgríobneoirí ip mó a éuroigear leir asur ip
eol vo léigseoirí Saeróige na leabra atá
i noiaró a lám. An t-eagairóirí réin tá
"An Saor Amair," "An Siolla Dubh,"
"Mac Uató" asur amhán an Ceapball-
ánaig curca amac aise, asur nil áiream ar
an méasó upeact atá foillrigse aise ar
AN STOC. An Uoéuirí Mac Éhrí, las ré
a peann blianta ó roim tar éir an lám-
leabair a érhoenú uó. Ná hairtí ar
"Uéanam an Uomam" atá dá rgríobasó
aise le goirvo tá ríar ar feabair asur tá
treoir maí ionnca vo rgríobneoirí
Saeróige. Ir mltro uóir ríu aóbaip nua a
folácar asur eolar a éur ar aóbaip léiginn
asur eolaruacáca tar beal-orbeas tuaithe
asur cailleacár.

AINE BREACNAÉ.

Níor rugasó uam-rgríobneoirí Saeróige le
n-ár linn, nó má rugasó ní cáinir rí éun
cinn. Uí rúil agaimn trác so leanfasó
Aine Breacnac uá lám, ac uíomair
meallta. Ir iomóda siota ve'n trean-
litirpacé a bailis rí asur a éur ré in
easair uoi'n STOC. Níl cleactasó ip feair
ná rin uoi'n rgríobneoirí ós. Tagann an
éainnt asur an moó, an cumar asur caoi
uoi'n rgríobneoirí leir an scleactasó. Muna
scleacta ré an rúo nua—an éumao-
oirpacé—eóir maí leir an rean-rúo uéiró
an cleactasó san t-iaó. Má leagann Aine
Breacnac rúil ar an ailtín reo meabpóca
ré uí so raib rúil as a lán agaimn so mba
le Connrae Muigeo an céasó uan-uóar
uon nua-Saeróig, asur so bfuil rúil
agaimn réir so scappa rí ríar ar an obair a
leas rí amac uí réin na blianta ó roim.

AN BEIRNEAC ASUS DOMNALL Ó RÍOJAROÁIN.

Ir binn le muintir na Saitlínne Saeróig
An Ueirraig, ac ip fada an lá nár éuala
AN STOC uaró. Díonn leaganaca cainnte
aise nac scloirtear in Iar-Connacta.
Díonn cainnteanna aise a meabpungear vo
éuro agaimn an Saeróig a cloirí as
reanóirí Muige Seola asur oiríir an
Connrae. Ní hé "an fear fadó" a uíor i

Seo aise nuair rsiobair pé opeáct agus má cuipéann pé raitteán ran mbeo ip deap uair a déanam. Ní fíor uáinn céaró u'áirís do Domhnall Ó Ríogáiróin ó u'áirís pé le cluicéoiréact. Rinne Domhnall airtíú go Saebúls ar fheanrgealta comh-tígeada agus minne pé go maic é. Tá pé ar a cúmar reirean obair ar fíogán a déanam má leanann pé uo'n tpeoir a tusaó uó, nó a ceap pé uó péin.

"TÍR DÁ LOC" 7 "SUAIRE."

Tá luét léigte Saebúls agus mún teoirí Saebúls faoi cúmaom móir as "TíR DÁ LOC," an rsióbneoir a ceap na opeáctar ar na Saota, ar pabairtaca agus taotill na mapa, agus ar an airtíú. Níor léigearar opeáctanna dá scineál éo maic leo, agus dá mba ar páiréar eile a beoirí beaó sac císipe rsoile dá bfuil as an airtéact dá molaó. Tá congnam dá eabairt uo'n STOC as "TíR DÁ LOC" le faoa an lá agus dá uol amú móir ar an múniteoir nac scuireann eolar ar a faotair. Níor ceap uáinn san focal molta a eabairt uo "Suaire." Da clirce an siota beas a bí uair ar STOC mí éanair. Leanaó pé dá lámh. Tá an moó aise agus tá an Saebúls go binn aise.

NA TAOISIS.

Deirtear go mbaó iao rsióbneoirí na Saebúls na múniteoirí. Má reat, riao na taoisís na rsióbneoirí. Má eogruigeann na rsióbneoirí tpeoir a déanam uo Clanna Saebúls leanaó luét na Saebúls iao. Má eugann na rsióbneoirí aise dá ngnó agus má eugann riao tpeoir agus léarsur agus pléiríur dá luét léigte mar eugar rsióbneoirí sac teangan uo luét a léigte, ní hí an Saebúls a raóar ar ceal. Má'r maic leir na rsióbneoirí Saebúls é tiocfa rí in uactar in éirinn. An lá a tiocfar rí in uactar airtí beirí beireat le galloácar agus le Saill in éirinn. Tá rean-eolar as curó móir uair rsióbneoirí ar an nSaebúls péin. Ní móir uóir eolar a cur ar go leor aóbar eile ionnur go mbéir pé ar a scumar teanga faróir eolarac éarta ceolmar a déanam uí.

SUIL UÍ DUBDA.

Ir fíor—agus 'ré ar léan é—nac bfuil luac raotair maic uo rsióbneoirí Saebúls. Maille le haigead ní féoir an Saebúls agus an bearta a cur i scómórtar le n-a céile. Tá millián beartóir ann in aiaó sac cúis céat Saebúls. Ná bíor ar rúil le haigead. Beartaíó an STOC luac raotair beas dá rsióbneoirí péin fearta, tá rúil agann. Tá an baileacán dá déanam le n-a aiaó rin, ac an obair móir atá ríon na rsióbneoirí ní rpeacfar an t-aigead euge iao. Muna rpeacfar an spáó típe euge iao, agus muna mbortuige an éaoi a bfuil éir euge iao beirí ar rúil le Saebúls mar a bí rúil Uí Dubda le háir na Ríog.

STOC 7 CEARNÓS.

TUSAÍD DÚR SCUID ÁRACAIS DO'N

CUMAINN SAEBÚLAC IS FEARR

AN CUMANN IDERNAC INSIURALA

TEO.

I N-ÁSAÍD TÓITEÁIN AGUS COITCINNÉ.

Pfíom-Oifis—48 7 49 SRÁID AN DÁMA,

ÁT CLAT.

NÁ POLASÁITE IS IOMLAINE LE

FAŠÁIL.

TOMÁS BREATHAC,

LON-CEANNAÍDE.

AN CEARNÓS, I NŠAILLIM.

An feamuinn

Seo airtí liorta u'áimneaca na n-il-cineál feamuinne a cur Séamur Mac Conlomaire ra Stoc ríon an Noctais. Cuir pé eugann irteac siota beas mar fompla ar sac cineál acu 7 cur 5. Nic Con Paola, D.Sc., léigearáir le Deo-uáilgeact i scólaírte na hIolrsoile, Saillim, na haimneaca éarignamla laireanra leo 7 ríon eolur eile fútu. I oeannta na n-áimneaca Saebúls eug Mac Conlomaire tuilleam eolur i otaob maiteara sac cineál, maroir le ceip nó le learpú. Tá an t-eolur rin curta ríor i scéam-lúibinne i ríor sac ainn. Beirí feap-ir-báir le ráó aise fútu ra scéat Stoc 7 Ceapnóis eile. Seodfar lúin nó pictiúr ar sac cineál aca móir ra leabair móir Seapmánnire a rsiób Engler 7 Prantl, 1 Teil, Abteilung 2, (325). Tá rúil agann go noéanra na léigteoirí an liorta reo a coimeál.

Feamuinn Dúilgeac (Dúilgeac): *Fucus platycarpus*—Tortamail. [Léigear rsoileacáir. Bíonn rí sann go maic. S. Mac 1.]

Cair-feamuinn: *Fucus platycarpus* (San coraó).

Feamuinn Šrúbanac nó Feamuinn Šrúban: *Fucus vesiculosus*—Bladder Wrack. [Fáran rí i n-aice tráigearna. S.M.1.]

Dair Cuanla: *Fucus vesiculosus* Tortamail. [Feamuinn maic le haiaó learaigte].

Dorán feamuinne Deirge: *Laminaria digitata*. [Ir Copamall leir an Sgoac i ac tá an Sgoac níor reamre].

Coirleac (Cairleac): *Laminaria digitata*. [Tugtar "Dúilgeac" oira ríonir agus Ulaán ar eabairleac (coirleac ós)].

Rufai: *Laminaria Saccharina*.

"Teanga Cair": Fár áimneac (rúig-oineac) a bíor ar *Laminaria digitata*. [Ní fáran an teanga ar an Sgoac. S. M.1.]

Tíoragar Trágar: Sac cineál trí na céile ilcinealac agus iolraac. S.Mac. 1.]

Leabtaí Pórtáin: *Corallina*.

Cairineac: *Pelvetia canaliculata* [Fáran rí i mbáir an élaóis. Níl aon maic innti le haiaó learaigte ac tá rí go maic le haiaó ceip].

Cairraigin: *Chondrus crispus*. [Lé tuar fašáil iompúgeann pé deap agus annrin bán. Ir luacáir an élaó beas é.]

Steabacán Coirleac: *Porphyra*.

Steabacán Slamac: *Porphyra*.

Caonaó Mapa: *Furcellaria* (?) [Fáran rí ar feamuinn eile—níl aon maic innti le haiaó ceip nó learaigte].

Meallrgeanaó (Meallrgeanaó): *Zostera*. Ní feamuinn é reo cor ar bí. Bíonn blac air. [Bíonn pé upáreac le haiaó leabtaí beiríreac nuair bíor pé tírim].

Creannaó Cora Duba agus Cora Duba nó Cora Cuaó: Copamail le céile iao reo agus "Fucus" ós nó *Pelvetia*. [Tá an an éreannaó reo go maic le n-ite ac níl pé com maic le creannaó dúilcineac. Ir aóbar maic ceip Cora Duba].

Meapánaó: *Fucus Serratus*. [Níl aon maic innti le haiaó learaigte nó ceip le ac maic beas].

Ríreac: *Himanthalia*. [Níl móir maitear innti le haiaó learaigte—oéantair ceip uí.]

Spaolteac, Spaolteaca: *Alaria*. [Níl móir maiteara ionnta. S.M.1.]

Creannaó Dúilcineac; Cairleac: *Rhodomenia* (?). [Níl móir maitear 'ran scáitac le n-ite. S.Mac.1.]

Larsán an Sac Níme: *Trachinus Viper* (The Lesser Weever—Sting Fish). [Tá pé reo le fašáil ar imeallbúir na hEupóipe, ó'n bfaigse ó tuair go uí an Muir Corruan. Maieann pé 'rna ršair-beaca, i n-uirge nac mbéir uóam agus iteann pé an ríbe ríobéir. P.A.L.]

Cuaóan Mapa: *Echinus*. (Echinodermata). (Sea Urchin). [Bíonn sac uac

oira].

Feamuinn Dúiré: *Ascophyllum nodosum* [Leapú maic agus aóbar maic ceip ríon].

Cáitcineac: [Aóbar maic learaigte].

Ruaóallac (Ruaóallac). [Tá go leor uirge innti. Níl aon maic innti].

Crúba Puaóáin: [Níl móir maiteara ionnta le haiaó ceip ná learaigte].

Iorbail Cair. [Níl aon maic innti le haiaó ceip ná learaigte. Bíonn rí a' fáir ar an uóam 'na uóam móir].

An Sgoil Eirí-méadonac

(ÁRO-ŠRÁO).

8. Dubairt a áair le Séamur a uol irteac aóile agus san fanact amuis ra bfuact, nó dá bfuact go mbeaó airtéala air. Céaró iao na focla aóubairt an t-áair?

9. Tabairt élaon-innrean ar an nsiota reo: "Ní hionann mire," airta Domhnallín, "agus na héanlaic eile atá eart annreo. Ní fanra mé níor fúre inr an áitín fuaiaó reo. Raáa mé 'un a' baile móir."

10. Cuir irteac an fúim ceap uen ainn agus uen áirac inr na foclaí atá ríon lúibíní.

(a). Ná bí a' bfuact (mo fuaiaó deap), mar tá rí tinn.

(b). An é rin ríinneán (an éatáir móir)?

(c). Céaró a bíor muintir (an éatáir reo) a déanam ran nseimreac?

(u). Ní raib ríon (an t-eac beas) bfuact cor ar bí.

11. Cuir irteac i ráirte na focla reo:—Scairín, taróbeap, taróbéim oirpúge, iomluét, aineolaó, bráša gill, rubáilce, olíge, gliontar.

12. Šrúib ríor dá éatáir na Ceoae muiséa.

13. Cé'n éaoi a bfuamništear na focla reo:—Céaona, olna, cuailgne?

14. Bfuil aon ríon-bealú ríon an éaoi a bfuamništear:

(a). Duailinn agus duailfínn.

(b). Šeol agus ceol.

(c). A Šeán agus a Šeám?

Má tá, mínis é.

meadon-ŠRÁO.

1. Céaró deapá

(a). Ar a uol irteac i oteac (i ois) comuppan uirt?

(b). Ar a uol eart uine a beaó as obair?

(c). Ar éoirteáil oira-ršéil uirt?

(u). Ar éoirteáil uine a' rraoirp?

2. Cé'n t-am uen bliadán a mbíonn la Noctais, lá Cinn an dá lá Déas, lá féil Dúighe, Domnac Cársa, lá Saína, Domnac Cingcipe?

3. Inntir faoi an scirtínis atá aiaó, agus an obair a uéantair innti.

4. Déan cur ríor ar an sclice ip annra leat.

5. Áimnis trí beiríreac allta atá le feiceál fóp ar fú na n-éireann agus rširíob euntar beact faoi éeann amáin aca.

6. Šrúib leiríu eúis Damirteoir an "Šeac" as iarpair air an páiréar a cur eugao go ceann bliadóna.

7. Déan élaon-innrean ar:—

(a). "Tá mé púeacta leir an bfuact," ar reirean, "agus ip é a bfuil uaim mé féin a téiteat leir an teiríó."

(b). "Ná bíor faicéor oiraó ríomampa," ar reirean leir na páirí, "fanaigro nóiméat agus raáa mire i n-éiríis líb. Mac rí mire agus bí pé ar mo éinneamaint na coillte reo a eairteal go bfuigead an fuaiaó uó báp."

8. Dubairt a áair le Páirín fábail móna a eabairt irteac, bpaon oia a cur ra lampa 7 san é uóirteat; an t-uairáir a

rguabao agus san aon tralaclap a fásail air. Céaró iad na focla aoudair an t-áclap?

9. Sgríobh ríor an móir fofuróteac ampeap éirte de na bpiactra reo a leanar agus cuir irteac i páirte iad:—Deir ar, fás, tabair, abair, oéan, cloir, feic, céis, tap.
10. Cé'n éaoi a noéantar an cuireal seimeamnac uatáir in sac víoclonaó de na cúis víac? Tabair pomplai.
11. Minis i nSaeóil na focla reo—Sopair agus páiró, rúgac pácá, ceapac, oíche rpeir-sealaise, pmaclac, cuir-liméara, larsaine.
12. Sgríobh airte faoi ceann de na háubair reo:—
 - (a). Ní hé lá na saoié lá na ríolb.
 - (b). An t-ir ip anna leat ra uóman (fás éir ar margat).
 - (c). Comráó eirip beirte Saeóilgeoirí fá Saeóil na ríolb—uime aca i bpaíar na Saeóilge agus an uime eile i na h-áclap.
13. Minis an uirpóeac, maroir le fofuróteac, acá eirip "rúil," agus "rúilail." Cé'n éaoi a bfuaimnisceap an focla "amair"?

TÍR-ÓD-LOC.

Bhic na Fairrige.

5. AN CROSS.

Cod. Gadus Morrhu. An t-rops. na trops. Níl móran bpeac ra bfairrige ip feáir 7 ip fairrige ná an trops. Deirtear go mbíod ríor dá marbú ip an t-rean-aimpí an-faóa ríar, 7 níod iongnat móir rin, bpeac com luacmair leir a bfuil a éuro éirs go oleá-áclap, láirip, follám. Ní hé amán rin ac an ola a banteap ar a éuro aóda a bfuil ioc-plánte 7 leigear innti uon éuro rin uen éineat uoime a bfuil ré de mí-áó oíru a beir buisite ríor le cnuatán 7 capact 7 trops-áclap eile mar rin.

AR LUIGE CUIGE.

Na báio móra bíor a' ríróbaó srimmíl, tógann ríor go leor acu ina seuro trolanna 7 marbuisceap go leor acu fpeirip amuis 7 an uóman móir le rpléir 7 le uoruisce. As iarsac ón talam a tugtar ar iarsac na uoruisce láime. Bíonn na báio a bíor dá uoruisceat ar luige cuige, ré rin le ráó, uoruisceat le ríubal beas, na reolta lomta a' reolaó le ríubal beas, na reolta lomta irteac go maic 7 áclap ceann an báio i rúil na saoié. Ac mara mbeaó móran saoié ann ní beaó ceann an báio com uíreac rin i n-áclap na saoié, bogfaí na reolta beasán 7 leasfaí le fánaó anuap iad, ra seaoi go mbeaó ríubal beas maic ar an mbáio.

1ASSAC ÓN TALAM.

Dá mbeaó tpiúr de fupieann i mbáio as iarsac ón talam, beaó uime acu ar an locapó uime ar an pear uirpó 7 uime ar an pear crann. Comnuiseann an trops go hionóil ó uic bpeaó fíceat go uic bpeaó 7 dá fíceat i seimáir na ríupóise nó ríor an ríupós 7 srimneall sáimín áirb. Ip minic go mbíonn ríor le fásail fairrige go leor i n-áclap áirpís, ré rin poill a bíor ríor na ríupósaí, curo acu rin uic bpeaó níor uóimne ná mullac na ríupóise.

CUARTÚ SRIMMÍL.

Bíonn pitéar luairde ciméall le dá punc meadócam ar ceann an uoruisa, tpi feaóá de ríuóda ar an bpiéar, uubán 7 baóite de ríuóda sáimín, nó luatós, nó rearós air. Nuair a éocpar an báio ar bane an éirs, baineann an t-iarsaíre an ríuóda uen pitéar luairde, cuireann ré puinne beas sáir (im nó blonaic) ar an luairde. Leisfe ré amac ra bfairrige annrin an luairde 7 ríeife ré an uoruisa anuap uen élionta, go mbuile an pitéar tóin an poill a bíor ríor na ríupósaí, curo acu rin uic bpeaó níor uóimne ná mullac na ríupóise.

pitéar ip ióctap sáimín é. Ueró ríor aise an sáimeam mín nó sáir é, sear nó puat, nó uub. Agus ar an lám eile, má ágann an pitéar irteac élan ip ríupós nó éocpar éoc acá ann. Moctungeann ríor le n-a lám fpeirip ar bog nó cuaró bíor an t-íocpar, ré rin, nuair a buileap an pitéar i n-áclap.

Nuair a bíor ríor as iarsac leigean ríor ríor an uoruisa ar uirpó go tóin an poill 7 annrin tugann ríor aníor eupa feaóá é 7 mar rin bíonn ríor dá áppainge ar uorp an báio ríor 7 aníor go mbeir an trops ar an mbaoite.

Ip coitgneac go maic an bpeac é le áppainge, ip má bíonn ceann móir ann ní móir an sáir a éur ann i mbair uirge mar bíor níor mó meadócam ann nuair a éocpar ar an uirge é, 7 beaó ré baósaíac go mburpéaó an sáimín nó an ríuóda 7 go mbuileac ré leir.

BALLASTA CLOC.

Deirtear, nuair a ágar uoroc-áimip go uorógan an trops ballasta éoc beas le n-a éinneat ríuóir ip an ríupós nuair a bíor an áimip na cairpéadaí, ar aon éor ra nseimpeaó.

Ápéir uoroc-óíche, oirpú fairrige nó coitgneac ip minic go bfaisteap trops faoi tpi 7 nuair a hoisailteap é bíonn go leor éoc beas ina uolb.

CROSSÁN STUPÓISE.

Tá cineat eile ann 7 ip coitmaic leir an trops é ac ní ré com móir ná com seamair leir. Tropsán Stupóise (Poor-Cod, Gadus minutus) tugtar air. Ip minic go uorógaí le líonta é ar ríupósa uóimne. Go uéimín, ní an t-iars a bíor air com maic le bpeac an élaó móir.

6. bó leatá.

Halibut. Hippoglossus vulgaris. Bó leatá. Bó-leatá. Níl an t-iars rin an-fairrige ar an seóca reo. Mar rin féim, tóiscap le rpléir 7 le trolanna iad. Marbuisceap fpeirip ar an uóman móir iad le uoruisce láime. Uéanam na leatá acá oíru, uac uoréa go maic ar an taó or a éionn 7 uac bán fúit.

Tá iars uéar blapra oíru 7 téigean ré airsear móir ar an margat. Bíonn méro móir go maic ionntu, 7 ueritear go mbíonn curo acu ruar le ré tropsce ar fáo.

7. 1ASSÁN NÍME.

Dragonet. Callionymus Lyra. Iarsán níme. Iarsán níme. Sin iars naé bfuil an-fairrige ar an seóca reo. Mar rin féim, ip minic ra ríuóda a fásar luic tóirpéacat baóite 7 piocta ríuóda iad faoi éloca i loctám éior i n-íocpar an élaóais. Ip coitgneac an bpeac é le láimip mar bíor a éuro uéals sear go maic nuair a bíor ré ra n-uirge. Ip beas naé coitmaic leir an nSreapáirde élaóais é, mara com uáite ip tá ré. Níl aon uac ra mbóga ceata naé mbíonn ann go minic, 7 ápéirtear nuair a ápéirtear ré uac a éapóise naé comarpsa rominn' é ac comarpsa uóiminn'. Uirde 7 sáimín 7 uéar na uóanna bíor air go hionóil, 7 iad mearsta tpi na céile.

Ac dá áille a éuro uóanna ní aon maic ann le háclap an uirpó, 7 dá bpiú rin ní móran rpeir a éurtear rean-iarsaí coir cuair ann.

SEAMUS mac Con IOMAIRÉ.

MAC DATÓ

Innrean nua ar an rean-ríeal a tug

TOMÁS Ó MÁILLE.

Fá réir anoir agus le fáil ó

COMLUCT OIDEACAS na héireann,

89 Spáir an Talbóirí,

Baile Áta Cliat.

Sgilling acá air.

S. Ó MOCHÁIN.

Du éapir dá sac Saeóilgeoir i mUaire

Áta Cliat san aon áclap uo ceannac

ac

Aran

ui

Cinneide

AN T-ARÁN IS FEARR DÁ NOÉANTAR.

124 50 uol 131 SRÁIO PÁRNELL

Agur

BACUS NAOMH PÁDRAIS,

Baile Áta Cliat.

Sután—3141.

An Siolla Dub

A SGRÍOB

míeal ó máille

Le fásail ó

COMLUCT OIDEACAS na héireann,

89 Spáir an Talbóirí,

Baile Áta Cliat.

Leat-éoróin a luac.

An Teac a bfuil cliú air le háclap Tae, Fíona, Uicáilte 7 Inreap Tíge.

m. bpeactnac,

SRÁIO ÁRO na saillime.

AN MAIC LEAT £5,000,000 A COINNEAL IN ÉIRINN?

Deirtear Saeóil na héireann an capm móir rin airpíó sac bliam uo Seán Uirde i nSeall ar airsear Uirpáir, ar Lorcar, ar Uionóirce agus ar Saogal Uoime, agus caillúnt éapir u'Éirinn íreap £80 ar sac £100 uo rin.

AN SAEÓEAL-COMLUCT TAISGE UM

URRAÓAS NAISIUNTA, TEORANTA

The Irish National Assurance Coy., Limited

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN

CHOLAISTE, ATH CLIATH

FÁINNÍ

Má éapirteann fáinní uair ríróbaó éugam-ra 7 cuirpéaó éugac leaóráin a bfuise tá sac eolar i n-a uoabó ann. Cairpéanra ré uic an éaoi le airsear 7 áimip a fáil 7 tpioblóro a feacant S. FALLER, i nSaillim.

Teac Órta míe CÁHCA

An teac a ríuó uírean ann uo Fíanna Fáil i n-áimip an Sábair, ní féirip a fáru fá ríocamail.

LEITIR CEANNAINN,

TUAR MÍC ÉADAIŞ

SRUAS BABÁILTE.

So deimhin féin b'iongantac an pleanaíde an peancúirde reo, agus b'iongantac ná rin an t-eólar cruinn tuigsionac a bí aise, agus ip é a bí i n-ion a cúro pmaointe a noctú, agus a bapamail a tabairt ar éirteanna amhéiríteaca agus ar fáobanna deacra a cápla agus a bí a' cápla i bpiom-
Cápla na héirteann. San amhéir de maíe an máigirtir é ar fuaimneanna 'r ar gnaméar na teangán, agus nac mbead a' córuigeaíte focla le fheasra a tabairt, agus nac mbeirí don lúib ar a cúro cainte, agus ip aise a bí na pean-páirte 'r na pean focla deara cainte. D'fuparta aine gur tús ré an Saebúise ar bhoim leir agus gur ol ré bhoim ar tobair an eólar.

Ní hé an peancúirde atá i sceirt agam an t-aon treancúirde amáin atá 'ra tír reo — tá na ríóirte acu ann, agus b'fíú do dume a cúreao ruim i léigean glan Saebúise bliain a caiteam ina mears agus an t-eólar atá acu a ríóirde ar páirdear.

Ní raib an peancúirde leat péir le na cúro cainte nuair a beannuís a mgean irteac éugainn le píopa cam maroe agus tobac a h-actara agus cúir reo deire leir an treancúir a bí ar bun agam. Da cailín i nac raib na deasa fíor cainte aici, agus bí a ríuad agus a uat ar áille, agus ip uirí a bí an fíor deas ghuaise leigte ríóirte pleamnuíste anuar ar a gualainn. San amhéir de maíe aise-maíreac cruair deas taparí an cailín i. I gléarta go deas gleóirte le éadaişe a rinne rí féin. D'oiráin éirteaca agus ríóirde ríuad ríuad i mborsa aici faoi n-a h-argail.

Shinn Síle agus Una i agus b'iongantac leo a háilleac, agus maidir le Cúilín deapfa go raib a háilleac a' góilleac agus a' fágail an ceann ip feairt air. Tús rí an tobac agus an píopa dá haicair, agus fear ip go cúilmar le caob balla na captae agus ginn rí luét an gluairead. Deair rí oim féin, agus táimis iongantac an toimain uirí. D'aróir rí a ríuad agus rinne meangao gáire, agus d'fheasair mé i ar an gcuma céadna. Labair rí amac ar m'ainm go h-áir agus tús craiteao dá lámh go fáilteamail dom agus duairt gur méadúis agus go noeacáir mé i noeacáirle ó'n uair deireannaic a conaie rí mé. Deas mé féin airt. Táimis eagla agus náire oim faoi náir leigear m'aine cúis a haicair tamall poime rin.

"Ip feairt an aine atá agao-ra ná atá agao-ra," ar peiran leir an ingean. "Ip d'óirte go bfuil aine agao oirte reo?"

"Ceal nac bfuil aine agao ar do dume muintreac?" ar ríre as luad m'ainm.

Anoir, appa míre in m'incinn féin, atá éugam. Seair agus d'óirte ré féin ruar. Ní feairt a táimis ar ac b'ró.

"Muire!" ar peiran, "an tú atá ann?" a' craiteao lámh liom airt. "Soirte an fáit ná'n uair tú dom gur tú a bí ann?"

Míngear do an fáit. "Ó!" ar peiran, "tá an diablaíreac a' ríe líb fíor."

Suir an ingean i m'áice féin agus córuigeamar a' caint go cáirdeamail le céile a'. Cúir ríor ar an pean traosáil, agus ar an ríóirde móir a b'í agam fao'ó a' báiríreac agus as fargaireac ar loc mears; a' tabairt cuairt ar na hoileáin a bí ar an n-áirí amac.

Oileáin iad a bfuil cáil 7 cúir ríor oirte i pean-leabra na héirteann. So deimhin féin biomar túsca go móir dá céile an uair rin agus níor éailteamar ra scairteannar é an lá úo i oirte na captae. D'uirí Una anall éugainn agus córuis láimhri agus a' ríóirde ghuaise mo cailín deair muintreac agus a' ráo go m'aróiríon oi ar uet an éil deair ghuaise do bí uirí.

"Sé an ghrá nó an fairíon anoir," appa Cúilín, "an deimear nó an ríóirde a tabairt oi agus i ghearró go enáim."

"I fágail babáilte," appa Síle?

"Seao." appa Cúilín. "Ó muire! ná

dean," appa Una, "mar ba móir an peacáó uirí rin a deanam."

"Féac!" appa Una a' baint oi a haca, "ní deapna míre é." "Ní deapna ná míre," appa Síle a' baint oi a haca. "Ip móir an t-iongnad liom rin," appa Cúilín, "nac bfuil ríóirde 'ra b'airíon com maíe le cáe."

D'óirte agus cúir an peancúirde dá uillinn aip féin agus táimis cuma fheasac ar a a'airí agus duairt "má tá ré 'ra b'airíon as cailín ósa a gcuir ghuaise a ghearró ip ruarac gáirna an fairíon é, agus má ghearrann m'ingean a cúro ghuaise mo deac-ra ní caobóca rí go deo."

"Muire a d'airí!" appa an ingean, "ip deas a' baosáil oim mo cúro ghuaise a ghearró. Níor éumíis mé aipam ar a leiríre de pur."

"Tá' agam nac noeapfa a ríóir," ar peiran, "ac bionn a catú ann agus fheir an uirí céille. Ip fupart cailín a meallao amannca, agus tá fáitíor oim go mbionn na cailíní a' meallao a céile go minic agus a' cúir a céile ar bealac a mbarsa."

Níor táimis an caint reo le Una agus ip luá na rin a táimis rí le Síle.

"Níor éuala mé aipam," appa Una, "go mbíor na cailíní a' meallao a céile Saobear go mba i rin ceirí na b'airí feallac."

"Ní hionann an cáir," appa an peancúirde, "ní rin é an ríóir meallao atá i sceirt agam, sí go bfuil mince go mbionn na fíor ósa as fargairí na cailíní ósa a meallao 'ra b'airíreac, ac rin ríor nór atá acu, ní cúreann ríor don cruim ná don anacáin ann, ac amáin go b'fágail na ríóirde ríneann reo iad féin i ráinn go minic. Ac rin é a gcuirí féin. Ní baimeann ré rin leir an sceirt atá ar ríuad agam, ac leir an fíinne a inpreac," ar peiran, "dá mbeinn in m'feairt ós airt agus fonn póirte oim m'feairt liom mo lámh a cúir go m'argail i oimíre deairt te ná cailín le cúil babáilte nó cúil ríóirle a póirí."

"Tá fáitíor oim," ar peiran, "go bfuil iomarca éirte i n-áiríre faoi dor ós an traosáil reo; go b'fágail ríor iomarca dá gcomairle féin agus go bfuilí o rmaic; agus nac oirteann ríor a gceairt le iad féin a iomcáir; nac peacnuígeann ríor an oiríre-fompla, agus go miltéann ríor féin a céile. Ip fíoríre le cailín ós nó buacáil ós ná céadta eile d'air ós a miltéao a meallao agus a gcuir i mbealac a mbarsa, go ríreac mar lobfao uall lobta lán cireáin toríre nó mar táirbeadac caora b'raoac do tréao caoraic le b'raoáil a deanam. Má'r mían linn an t-aor ós fár ruar ina b'fíor agus ina mná maíe d'óirteamala cairfeair aip maíe a tabairt dóirí agus íalac a cúir oirte an duáilce, na oiríre-b'airí agus an oiríre fairíon a f'acáinc. So deimhin féin," ar peiran, "ip gáirna an fairíon atá as imteac anoir. Cím cailíní ósa nuair a téigim 'un an baile móir agus ip uiríre náire iad do éiríreac ar bí, mar gheall ar an gcaoi a gcaiteann ríor a gcuir éadaişe, agus maidir le na gcuir ghuaise ip coramail le bun-trop tíse i. 'Sé mo bapamail go n-éirígeann, cúro acu ar a pláinte de báirí éadaişe no-fáirte agus b'rósa no éiríngsa le fear ip báirí b'airíreac a cúir oirte féin le gáirí dume a meallao, ac tá fáitíor oim nac bfuil fíor as na creacúir reo san céill cad ip b'airíreac ann, ac bairtim-re," ar peiran, "mácar an uile ar an b'airíon atá as mná ósa na héirteann fáoi lácar."

D'oiríngis ar peancúirde ar a fála, deair ar an ngréim agus táir ar fíor na ríéiríe. "Ní aon muintíngin agam ar an lá iníu," ar peiran. "Fágaim beannacé agao. Tá an deair as maolao agus uat airtíreac toríre as deacé ar an ríéirí agus cairfe mé mo cóca féin a cúir irteac. D'oiríngis ré uainn agus d'oiríngisamar féin com fáda leir an ngluairead."

(Tuitéam le deacé).

LOC MEAS.

EADAC AR FEADAS.

MÁ'S MÍAN LEAT EARRAÍDE
FOANTA FÁGAIL AR A LUAC
TÉIRÍŞ SO TEAC : : :

MÁIRTÍN UÍ BHRAONÁIN,
SRÁIO NA SIOPAÍ,
1 NÁILLÍM.

CUMANN URRUÓAIS CATHAC
BAILE ÁTA CLIA.

4 SRÁIO UACTARAC UÍ CONAILL,
1 MDAILE ÁTA CLIA.

Com daingean le Cairéal na Ríó,
Com Saebúise le Teamair na ríuad
Com teann le aon ríuad in an gceir
Cumann Urruóir Cathac á' Clia.
Conníngis i n'fíinne an t-áiríreac,
Díor as Seán buirde mar a deair,
Agus berí an t-áiríreac f'airca,
Ac cail a berí agam aipam.

NÁ DEAN FAILLÍŞE SA SCUIS.

CUMANN URRUÓAIS.

MUINTIR NA HÉIREANN

Tá an teac-irteac anoir of cionn £25,000

Tá téamair ar bairíreac a' uiríreac ríóiríreac
agus uiríreac-ríuad.

Tá fíor-ionair uat.

ÁIRÍ OIRÍŞ:

16 CEARNÓS PÁRNAIL,
ÁT CLIA.

AN HALLA LEIGIS.

Sráio Seata Liam 7 Sráio Doimnic,
na Náillíme.

Sac leigear ar feabair 7 ar gloine.
Seán ó faoláin, L.P.S.I., Poitíre

COLÁISTE NA MOLSÓILE,
NÁILLÍM.

Craob de íol-ríor na héirteann.

Áirí-oiríreac le fágail iníu ar na : ol-
oáirí, íorí teangaca, ealadain, tréac
7 ceannáiríreac, ealadain an leirí, ríe-
deairíreac, 7 iníreac-ríuad.

Téamair g'airí ar leir
ra comairí oirí ríuad.

Le gac uile uiríreac a fágail ríuad-ríuad as

STONCA AN MHAOLÍRÍŞ 1 NÁILLÍM

BROSA SAEBUOLACA.

SAC RUO AR FEADAS.

RÉIR ANOIS.

SPIEÓDAR MUIGEÓ.

DARA CUR AMAC, MEADUIGTE.

PEADAR Ó MEARÁIN, O.S., DO RÍRÍR.
Só-leigte; cor-cáimíreac; g'airíngair.
Cáimíre na noaíne bun agus báirí de.

Do ríuad an t-áiríreac. Ua Clapáin faoi
an gceao Cúir Amac—"Ip leabair deair
gleóirte é reo do ríéirí ríuad agus clóir
agus ríuad cáimíre. 'Sé an leabair ip
feairt é a leigear le ruim maíe aipíre."

Le fágail ó MESSRS. PLANNERY & CO.,
Dealac a' Doirí.
16 a luac.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Works,
Market Street, Galway.